

COORDINATOR AND CONTRACTOR

Када се овај специјални број Инфотеке појави, први Tempus пројекат у Србији који се односи на високошколске библиотеке биће завршен. То не значи да су сви циљеви који се тичу развоја високошколских библиотека у Србији остварени, али можемо рећи да је главни циљ - изградња кооперативне мреже високошколских библиотека - остварен. Можемо чак рећи да су високошколске библиотеке, заједно са Народном библиотеком Србије и Библиотеком Матице, српске успеле да изграде ширу кооперативну мрежу библиотека него што је првобитно планирано.

На почетку 2001. године нисмо имали централни узајамни каталог у Србији, већина високошколских библиотека није имала довољно рачунара или их уопште није имала, интернет везе су биле врло споре или нису ни постојале, електронски извори су били ретко коришћени у библиотекама и већина библиотекара и корисника није била обучена како да их користи.

Пројектом је планирано да се библиотеке повежу, промовишу, успостави систем узајамне каталогизације, модернизује рад, обуче и библиотекари и корисници и као крајњи циљ да се помогне у модернизацији универзитета. Пројекат је имао седам планираних активности и у даљем тексту ћемо сумирати резултате постигнуте у оквиру сваке од њих током две године које смо имали на располагању за њихову реализацију - од 15. 4. 2002. до 15. 4. 2004.

Рекапитулација свих планираних активности и резултати постигнути на Пројекту:

Успостављање система узајамне каталогизације и централног узајамног каталога Србије на COBISS софтверу,

који је изабран као најпогоднији на првом састанку Конзорцијума.

Резултати: Централни узајамни каталог са приближно 1.300.000 записа формиран је фебруара 2003. Све универзитетске библиотеке, 17 од 30 факултета са Универзитета у Београду, 3 од 4 факултета Универзитета уметности и два факултета са Универзитета у Крагујевцу су укључени у систем. Остали факултети су информисани и чека се да реше техничке и кадровске проблеме да би се придружиле систему у будућности. Тренутно је око 1. 500. 000 записа у централном узајамном каталогу доступно на адреси <http://vbs.nbs.bg.ac.yu/cobiss/>

Припрема и штампање приручника за рад у узајамној каталогизацији и образовање библиотекара

Резултати: Приручници су преведени са словеначког језика и штампање ће бити завршено до краја априла.

Деветнаест припремних једнодневних курсева са 253 полазника је одржано у Универзитетској библиотеци у Београду. Приручници који се тичу различитих проблема у каталогизацији су припремљени за штампање и објављивање у електронском облику. UNIMARC и два ISBD стандарда су преведени на српски и биће штампани до краја априла.

Седам петодневних курсева за стицање лиценци за рад у COBISS систему узајамне каталогизације са 84 полазника одржани су у Народној библиотеци Србије, 43 библиотекара су добили лиценце и још 41 ће их добити до краја априла.

Ревизија постојећих података

Ревизија постојећих података је извршена у универзитетским библиотекама. Постоје још неки неразрешени проблеми и Савет Виртуелне библиотеке Србије ће успоставити чврста правила за рад у систему. Конверзија је почела у Универзитетској библиотеци у Крагујевцу, припреме за конверзију су у току у Универзитетској библиотеци у Нишу, Правном и Филолошком факултету и неким другим факултетима у Београду који имају базе података са преко 20. 000 записа.

Шифрарник за конверзију класификационе шеме Универзитетске библиотеке у Београду у УДК је завршен и биће укључен у локални каталог. Приручници и практикуми

When this special issue of Infotheca will appear, the first Tempus project in Serbia concerning academic libraries will be finished. It does not mean that all the goals concerning development of academic libraries in

Serbia are achieved, but we can say that the main goal - building cooperative academic library network - is achieved, and we can even say that academic libraries together with the National Library of Serbia and the Library of Matica Srpska managed to build even broader cooperative library network than was originally planned.

At the beginning of year 2001 we did not have shared union catalogue in Serbia, most of the academic libraries did not have enough computers, or even did not have any, Internet connection was very slow or did not exist at all, electronic resources were rarely used in libraries and most of the librarians and users were not trained to use them.

In the project it was planned to connect the libraries, establish the system of shared cataloguing, modernize the work in libraries, educate librarians and users, promote libraries and, as a final goal, help to modernize the universities in Serbia. Project had seven planned activities, and we can summarize as follows the results for each of them during the two years we had for their realization - from April 15th 2002 to April 15th 2004.

Recapitulation of all planned activities and achieved results on the Project:

Establishment of shared cataloguing system and shared union catalogue for Serbia on COBISS software (chosen as most suitable at the first Consortium meeting)

Result: Shared union catalog with approximately 1,300,000 records was formed in February 2003, all university libraries and 17 out of 30 faculties from the University of Belgrade, 3 out of 4 faculties from University of Arts, 2 out of 10 faculties from Kragujevac are included in the system. Other faculties are informed and wait for technical or staff problems to be resolved and plan to join the system in the future. At the moment there are about 1,500,000 records in the shared catalogue accessible on <http://vbs.nbs.bg.ac.yu/cobiss/>

Preparation and printing of manuals for share cataloguing and training of librarians

Result: Manuals are translated from Slovenian language and printing will be finished before the end of April.

Nineteen preparatory one-day courses with 252 attendants were conducted at the University Library in Belgrade. Manuals concerning different problems in cataloguing are prepared for printing and electronic publishing. UNIMARC and two ISBD standards are translated to Serbian and will be printed before the end of the project.

Seven 5-days courses for librarians to get licenses for working in COBISS shared union catalog with 84 attendants were conducted at the National Library of Serbia, 43 librarians got licenses, and 41 more will get them before the end of the project.

Revision of existing data

Revision is finished at the university libraries. There are still some unresolved problems and the Council of the Virtual library of Serbia will establish firm rules for working in the system. Conversion started at the University library in Kragujevac, preparation for conversions is in progress for University library in Niš, Faculty of law, Philological faculty, and negotiations for conversion started for a few other faculties in Belgrade with databases having more than 20,000 records.

Code tables for conversion of the old special scheme of the University library into UDC is finished and will be included into its local catalogue. Training materials and manuals are prepared for printing and for electronic publishing.

су припремљени за штампање и електронско публикавање.

Конверзија података и координирана набавка

Радионица о конверзији база података одржана је у марту 2004. у Београду, радионица о координираној набавци одржана је у новембру 2003. у Бечу, радионица о међубиблиотечкој позајмици је одржана у Универзитетској библиотеци у Београду а приручници за библиотекаре у Србији су припремљени за штампање и објављивање у електронском облику.

Координирана набавка база података, као и штампаних и електронских часописа, је успостављена преко Конзорцијума за обједињену набавку KOBSON. Веб страница KOBSON-а је постављена тако да преко ње сви библиотекари и корисници могу бити добро информисани о свим електронским изворима који су доступни у Србији.

Постављање веб страница

Једнонедељни курс за дизајнирање веб страница одржао је у Београду у јануару 2003. године стручњак са Мидлсекс универзитета.

Веб сајтови за универзитетске библиотеке, Народну библиотеку Србије и неке факултетске библиотеке су завршени а прављење веб страница за све библиотеке укључене у систем је у току. Материјал за дизајн веб страница је припремљен за штампање и електронско публикавање.

Библиотечки маркетинг и образовање корисника

Једнонедељни курс за библиотекаре информаторе који раде са електронским изворима информација је одржао у Универзитетској библиотеци у Београду октобра 2003. стручњак са Мидлсекс универзитета. Курсеве за библиотекаре високошколских библиотека одржавани су у Универзитетској библиотеци у Београду. Пруручни и промотивни материјал су припремљени за штампу и за електронско публикавање.

Водич за коришћење централног узајамног каталога је преведен са словеначког и припремљен за штампу. Седам једнодневних курсева посвећених образовању корисника у служењу електронским изворима информација одржано је недељом у Универзитетској библиотеци у Београду са 108 полазника. Планови за стално образовање корисника су направљени и имплементација ће почети у пролеће 2004.

Управљање пројектом и активности на пропаганди резултата

Два координациона састанка Конзорцијума су одржана у Берлину и три у Београду. Координациони састанци партнера из Србије одржавани су једном у два до три месеца, у зависности од развоја активности на пројекту.

Пропаганду резултата пројекта обављали су координатор и други чланови Конзорцијума у различитим приликама - Tempus данима у Београду и Нишу, на годишњој скупштини Заједнице високошколских библиотека Србије, данима библиотеке у Београду, Нишу и Крагујевцу, професионалним скуповима у Србији, на постер секцији CROINFO 2003, постер секцији 69. Конгреса IFLA-е. Један посебни број Инфотеке посвећен пројекту објављен је у штампаној и електронској форми, а други управо читате. Два броја часописа "Високошколске библиотеке" су објављени, а трећи ће изаћи пре краја априла.

Пројект је посетила делегација Европске комисије у септембру 2003, која је исказала задовољство нашим резултатима.

Као закључак важно је рећи да је наш пројекат био успешан захваљујући свим члановима Конзорцијума. Ми смо развили веома добре односе између партнера у Србији и са партнерима из Европске Уније, за које се надамо да ћемо одржати у будућности, као и да ћемо и даље размењивати искуства и идеје. Сви партнери су се на последњем састанку Конзорцијума сложили да су резултати који су постигнути у мрежи библиотека Србије импресивни и изразили су спремност да раде заједно на новим пројектима. Надамо се да ћемо моћи да наставимо са модернизацијом наших библиотека и у будуће, да бисмо их трансформисали у фокалне тачке за кориснике у потрази за информацијама.

Data conversion and coordinated acquisition

Workshop on data conversion took place in March 2004 in Belgrade, workshop on coordinated acquisition was in November 2003 in Vienna, workshop on interlibrary loan was conducted at the University library in Belgrade, training materials for the librarians in Serbia are prepared for printing and electronic publishing.

Coordinated acquisition of databases and both printed and electronic journals was established through Consortium for coordinated acquisition KOBSON, and website for KOBSON is produced to help all librarians and users to be well informed about the electronic resources available in Serbia.

Production of websites

One-week training course for website design was conducted in Belgrade in January 2003 by a web designer from Middlesex University.

Websites for university libraries, the National Library of Serbia and some faculty libraries are finished, and production of web pages for all libraries included in the system is in progress. Training material for website design is prepared for printing and electronic publishing.

Library marketing and user education

One-week training course for electronic resources librarians was conducted by an expert from Middlesex University in October 2003 at the University library in Belgrade. Training courses for academic librarians were conducted at the University Library in Belgrade. Training and promotion material is prepared for printing and electronic publishing.

Guide for using the shared union catalog is translated from Slovenian and prepared for printing. Seven one-day courses concerning user education about electronic resources took place on Sundays at the University Library in Belgrade with 108 attendants. Plans for permanent user education are developed and implementation will start in Spring 2004.

Management of the project and dissemination activities

Two coordination Consortium meetings were held in Berlin and three in Belgrade. Coordination meetings of the partners from Serbia were held once in two or three months, depending on the development of the project activities.

Dissemination activities were through presentations by coordinator and other members of the Consortium on various occasions - Tempus days in Belgrade and Niš, annual sessions of the assembly of the Serbian Academic Library Association, Library Days in Belgrade, Niš and Kragujevac, professional conferences in Serbia, poster session at CROINFO 2003, poster session at the 69th IFLA Congress. One special issue of Infoteka was printed and published electronically, and the other is the one you are reading. Two issues of the journal "Visokoškolske biblioteke" are published and the third will be published before the end of April.

Project had a monitoring visit from the EU Commission in September and they were satisfied with our results.

As a conclusion it is important to say that our project was successful thanks to all members of the Consortium. We developed very good relations between partners from Serbia and EU that we hope to keep in future, exchanged experiences and ideas and all the partners agreed on the last meeting of our Consortium that the results achieved in library network in Serbia are impressive. All members of the Consortium are ready to work together in new projects. We hope that we can go on with the modernization of our libraries in the future, transforming them into focal points for users seeking information.

Dr Stela Filipi-Matutinović

Coordinator of the Tempus project UML_JEP16059-2001
Univerzitetaska biblioteka "Svetozar Marković"
Belgrade